

Asettamispäätös

6.11.2024

VN/27251/2024

VN/27251/2024-VM-18

Valtionavustuslain osittaisuudistusta valmistelevan työryhmän asettaminen
Toimikausi 11.11.2024 – 31.12.2026

Tausta

Valtionavustuslaki (688/2001) tuli voimaan 1.9.2001. Lakiin on tehty yksittäisiä teknis-luonteisia muutoksia kuusi kertaa, minkä lisäksi lakiin lisättiin vuoden 2019 alusta EU:n työnantajasanktiodirektiivin toimeenpanon edellyttämät muutokset (L 1113/2018) sekä vuoden 2023 alusta lukien valtionavustustoiminnan tietovarantoa koskevat säännökset (L 1075/2022).

Valtionavustuslakiin on viimeisen kymmenen vuoden aikana ehdotettu eri yhteyksissä erilaisia muutoksia. Muutosehdotuksia tai yleisempiä kehittämissuhteita sisältyy muun muassa valtionavustustyöryhmän mietintöön (VM110:00/2014; valtiovarainministeriön julkaisu 29/2015) ja valtiovarainministeriössä vuosina 2019-2023 toimineen valtionavustustoiminnan kehittämis- ja digitalisointihankkeen (VM212:00/2018) järjestöjaoston¹, kuntajaoston², tutkimusjaoston³ (VN/13779/2022), yritysjaoston⁴ ja henkilökijajaoston⁵ ehdotuksiin. Lisäksi valtiovarainministeriössä valmisteltiin vuosina 2020-2022 virkatyönä erityisesti harmaan talouden torjunnan näkökulmasta laadittu ehdotus (VN/1236/2021) muun muassa valtionavustuksen myöntämistä ja maksamista sekä viranomaisten tiedonsaanti- ja tiedonluovutusosoikeutta koskevien säännösten muuttamiseksi. Muutosehdotuksia voi nousta esiin myös valtiovarainministeriön ajalle 13.2.2024 – 31.12.2025 asettamassa valtionavustustoiminnan yhteiskehittämisen ja yhteisten valtionavustuspalvelujen strategisen ohjaamisen yhteistyöryhmässä (VN/36476/2023).

Pääministeri Orpon hallituksen kehysriihen 15.–16.4.2024 pöytäkirjamerkintöjen mukaan ”Uudistetaan valtionavustuskäytänteet ja varmistetaan aiempaa vaikuttavampi ja

¹ Järjestöjä koskevat valtionavustuskäytännöt. Ehdotukset niiden kehittämiseksi ja yhdenmukaistamiseksi. Valtiovarainministeriön julkaisu 2021:27.

² Kuntien valtionavustuskäytänteiden kehittäminen. Loppuraportti. Valtiovarainministeriön julkaisu 2022:48.

³ Tutkimusorganisaatioille myönnettävien valtionavustusten ja yhteisrahoitteisen toiminnan käytännöt. Valtiovarainministeriön julkaisu 2023:58.

⁴ Yrityksille myönnettäviin valtionavustuksiin liittyvien käytäntöjen kehittäminen. Valtiovarainministeriön julkaisu 2023:78.

⁵ Yksityishenkilöille myönnettävät valtionavustukset ja niihin liittyvät käytännöt. Valtiovarainministeriön julkaisu 2023:11.

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	s-posti, internet
Postadress	Besöksadress	Telefon	Fax	e-post, internet
Postal Address	Office	Telephone	Fax	e-mail, internet
Valtiovarainministeriö				

läpinäkyvämpi valtionavustustoiminta. Tavoitteena on samalla painottaa avustustoimintaa yleisavustuksiin hankeavustusten sijaan. Tavoitteena on vähentää hallinnollista taakkaa, vähentää valtionavustustoiminnan monikanavaisuutta ja parantaa toiminnan vaikuttavuutta. Osana työtä käynnistetään valtionavustuslain uudistaminen vuoden 2024 aikana.”.

Tehtävä

Valtionavustuslain muuttamista koskevia aiemmin todettuja ehdotuksia ei ole viime vuosina arvioitu poikkihallinnollisesti ja kootusti. Työryhmän tehtävänä on arvioida valtionavustuslain muutostarpeet kokonaisuutena sekä valmistella tarpeelliseksi katsomansa ehdotukset hallituksen esityksen muotoon siten, että esitys on annettavissa eduskunnalle viimeistään syyskuussa 2026. Valtionavustuslain luonne yleislakina säilytetään.

Työryhmän tulee arvioida erityisesti:

- tarve tarkistaa valtionavustuslain menettelysäännöksiä sekä mahdollisuus säätää velvollisuudesta asioida valtionapuviranomaisen kanssa vain sähköisesti (koskien esim. yhteisömuotoisia hakijoita);
- tarve säätää nykyistä kattavammin valtionavustusten myöntämisen ja maksamisen esteperusteista, jolloin avustuksen myöntämisen estäisi esim. verovelat ja tietyt muut valtion erääntyneet saatavat, konkurssi, palauttamaton valtiontuki sekä mahdollisesti myös tietyt lainvoimaiset avustuksen hakijan johtohenkilöiden rikostuomiot;
- tarve säätää valtionapuviranomaisten nykyistä laajemmista tietojensaanti- ja tietojenluovutusosoikeudesta sekä mahdollisesti myös tarkastusoikeuksista;

Työryhmän tehtävänä on lisäksi laatia valtion yhteisen valtionavustustietojärjestelmän käyttöveloitteen sekä järjestelmän tietovarantoon kertyvien asiakastietojen hyödyntämisen edellyttämät säännökset, jos ne arvioidaan tarkoituksenmukaiseksi. Tietojärjestelmän käyttöveloitteen tarkoituksenmukaisuus sekä mahdollisuus valtionavustustoiminnan tietovarannon hyödyntämiseen arvioidaan osana valtiovarainministeriön valtionavustustoiminnan yhteiskehittämisen ja yhteisten valtionavustuspalvelujen strategisen ohjaamisen yhteistyöryhmän työtä. Myös valtionavustuskäytänteiden uudistamista aiempaa vaikuttavamman ja läpinäkyvämmän valtionavustustoiminnan varmistamiseksi jatketaan osana valtionavustuspalvelujen strategisen ohjaamisen yhteistyöryhmän työtä vuosien 2024 ja 2025 aikana.

Valtiovarainministeriö arvioi erikseen yhdessä asianomaisten ministeriöiden kanssa, voidaanko ja miten kansalaisjärjestötoimintaan myönnettävien yleisavustusten myöntämis- ja maksamiskäytäntöjä yhdenmukaistaa yleislakitasoisesti. Tavoitteena on hallinnollisen taakan ja monikanavaisuuden vähentäminen ja toiminnan vaikuttavuuden parantaminen. Arvioinnissa otetaan huomioon selvityshenkilö Juha Viertolan selvitys (Yhteinen avustuskeskus. Selvitys kansalaisjärjestötoiminnan rahoitukseen liittyvän yhteisen avustuskeskustoiminnan hyödyistä, haitoista ja toimintaedellytyksistä 27.3.2023) sekä selvityshenkilö Mika Pyykön valmistelussa oleva selvitys (Sosiaali- ja terveysalan järjestöjen avustustoiminnan edellytykset ja linjaukset VN/16977/2024). Työryhmän tehtävänä on antaa arvioinnin laatijoille valtionavustuslainsäädäntöä koskevaa tarvittavaa asiantuntija-apua sekä ottaa työssään huomioon arvioinnin tulokset.

Organisointi

Puheenjohtajat

Puheenjohtaja, budjettineuvos Niko Ijäs, valtiovarainministeriö

Varapuheenjohtaja (pääsihteeri), lainsäädäntöneuvos Merja Salmi, valtiovarainministeriö

Jäsenet

hallitussihteeri Krista Sirén, valtioneuvoston kanslia

lainsäädäntösihteeri Annastiina Ali-Lekkala, ulkoministeriö

erityisasiantuntija Piritta Koivukoski-Kouhia, oikeusministeriö

Palosuojelurahaston pääsihteeri Johanna Herrala, sisäministeriö,

erityisasiantuntija Petri Saarukka, puolustusministeriö

johtava erityisasiantuntija Tuula Lybeck, valtiovarainministeriö

hallitusneuvos Joni Hiitola, opetus- ja kulttuuriministeriö

lainsäädäntöneuvos Kirsi Taipale, maa- ja metsätalousministeriö,

hallitusneuvos Sara Vanttinen, liikenne- ja viestintäministeriö

neuvotteleva virkamies Jenni Hyvärinen, työ- ja elinkeinoministeriö

hallitusneuvos Lassi Kauttonen, sosiaali- ja terveysministeriö

erityisasiantuntija Saara Ylikraka, ympäristöministeriö

Pysyvät asiantuntijat

johtaja Harri Laajarinne, Innovaatiorahoituskeskus Business Finland

apulaisjohtaja Marko Niemelä Verohallinnon Harmaan talouden selvitysyksikkö

johtaja Hanna Heinonen, Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA

johtava juristi Meri Vannas, Suomen Akatemia

toimialajohtaja Mari Näätsaari, Valtiokonttori

Sihteerit

budjettineuvos Timo Hattinen, valtiovarainministeriö

erityisasiantuntija Leena Rantala, valtiovarainministeriö

Jäsenille ja pysyville asiantuntijoille ei nimetä varajäseniä. Jäsenet ja pysyvät asiantuntijat voivat tarvittaessa lähettää kokoukseen sijaisen.

Jäsenyyksissä on painotettu valtionavustusasioiden asiantuntijuutta, joten työryhmän jäsenten nimeämisessä ei ole voitu noudattaa naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:än (657/2021) vaatimuksia.

Työryhmä voi asettaa keskuudestaan jaostoja sekä kuulla asiantuntijoita.

Kustannukset ja rahoitus

Hanke tehdään virkatyönä.

Työryhmä voi tarvittaessa teettää selvityksiä enintään 30 000 eurolla (momentti 28.01.01).

Valtiovarainministeri

Riikka Purra

Osastopäällikkö, budjettipäällikkö

Mika Niemelä

Liitteet

Jakelu

VNK Valtioneuvoston kanslia
 UM Ulkoministeriö
 OM Oikeusministeriö
 SM Sisäministeriö
 PLM Puolustusministeriö
 VM Valtiovarainministeriö
 OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö
 MMM Maa- ja metsätalousministeriö
 LVM Liikenne- ja viestintäministeriö
 TEM Työ- ja elinkeinoministeriö
 STM Sosiaali- ja terveysministeriö
 YM Ympäristöministeriö
 Business Finland Oy
 Verohallinto / HTSY
 Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA
 Suomen Akatemia
 Valtiokonttori

Tiedoksi

VNK TAY Talousyksikkö, Krista Sirén
 UM KEO-80 Kehitysyhteistyön talous- ja oikeusyksikkö, Annastiina Ali-Lekkala
 OM HOO Henkilöstö, Piritta Koivukoski-Kouhia
 SM PEO Palosuojelurahasto, Johanna Herrala

PLM HO Talousyksikkö, Petri Saarukka
VM KHT Kehittämisen- ja hallintotoiminto, Tuula Lybeck
OKM KUPO Strategisen ohjauksen vastuualue, Joni Hiitola
MMM LVO Oikeudellinen yksikkö, Kirsi Taipale
LVM KOO Ohjausyksikkö, Sara Vääntinen
TEM OHJY Ohjausyksikkö, Jenni Hyvärinen
STM YTO Yhteiset palvelut -yksikkö, Lassi Kauttonen
YM KOKO Talous ja rahoitus, Saara Ylikraka
Innovaatorahoituskeskus Business Finland, Harri Laajarinne
Verohallinto, Marko Niemelä
STM YTO Yhteisöt ja toimintakyky -osasto, Hanna Heinonen
Suomen Akatemia, Meri Vannas
Valtiokonttori, Mari Näätsaari
VM BO Taloushallinto- ja oikeusyksikkö, Niko Ijäs
VM HVO Ohjausyksikkö, Merja Salmi
VM BO Taloushallinto- ja oikeusyksikkö, Timo Hattinen
VM KHT Tietoyksikkö, Leena Rantala

VN/27251/2024-VM-18

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: